

Byggnadsminnesförklaring av f d tingshuset i Ragunda, fastigheten Näset 2:37, Ragunda socken och kommun, Jämtlands län

Fråga om byggnadsminnesförklaring väcktes 1987 av Ragunda kommun.

Fastighetens ägare, har genom byggnadsnämnden 1989-06-05 godtagit de föreslagna skyddsföreskrifterna.

Ragunda samhällsförening, som innehar dispositionsrätten till byggnaden, har under hand godtagit de föreslagna skyddsföreskrifterna.

Jämtlands läns museum har under hand tillstyrkt byggnadsminnesförklaringen och de föreslagna skyddsföreskrifterna.

Tingshuset är beläget i Ragunda stationssamhälle mitt emot järnvägsstationen, på andra sidan järnvägen. Den 1 januari 1884 öppnades järnvägssträckan Bräcke-Sollefteå för trafik. Järnvägsstationen i Ragunda kom att förläggas ca sju kilometer från själva sockencentrum varför en ny centrumbildning växte fram runt stationen. Före järnvägens ankomst till Ragunda hölls ting på olika håll i socknen. Under större delen av 1800-talet hölls ting i O J Bergvalls gård i Pålgård, nära Ragunda kyrka. Då järnvägen kom till Ragunda yrkade Fors, Håsjö och Hällesjö socknar att ett tingshus skulle byggas och att det skulle ligga i närheten av Ragunda järnvägsstation. Tingshuset med vaktmästarbostad uppfördes åren 1897-98. Tingshållaren fick hyra tingshuset med lösöre och hade rätt att under tingsammanträdena hålla restauration i huset och att under mellantiderna nyttja huset med inventarier som hotell. Det sista tinget hölls 1970 och tingshuset används idag för fritidsaktiviteter.

Tingshuset är uppfört i två våningar på en grund av huggen Ragundagranit. Stommen utgörs av liggtimmer och fasadbeklädnaden består av liggande, stående och diagonalt placerad fasspontpanel i rik panelarkitektur. Fasadpanelen är avfärgad med brunröd linoljefärg medan fönster- och dörrsnickerier, knutbrädor, väggband, verander samt övriga snickeridetaljter är målade med svagt gulgrön linoljefärg. Taket utgörs av två korsande, valmade sadeltak. Mot gårdssidan (södra långfasaden) finns ett klocktorn och på taket fyra skorstenar. Takbeläggningen utgörs av rödmålad skivtäckt falsplåt. På vardera kortsidan finns en förstukvist ledande dels till tingssalen dels till köket. På norra långfasaden, som vetter mot järnvägen och Ragundadalen, finns en veranda i två våningar. Tingshuset har i stort bevarat sin exteriöra utformning. De fem fönstren i tingssalen har omkring år 1950 ersatts med perspektivfönster, s k pivotfönster.

Tingshusets interiör bevarar i huvudsak ursprunglig planlösning. Tingshuset genomgick ca 1950 en modernisering och renovering varvid interiören erhöll delvis ny och förenklad utformning. Av ursprunglig inredning bevaras idag dörrblad, fönster- och dörrfoder, fot- och sockellister, taklister samt inner- och ytterbågar till fönsteröppningarna. I bottenvåningen förlades tingssal samt rum för nämndemän, advokater och domare. I övervåningen fanns matsal för allmänhet och matsal för tjänstgörande samt sju sovrum.

Den f d vaktmästarbyggnaden, som är placerad vinkelrätt mot tingshuset, är uppförd i en våning och har samma exteriöra karaktär som tingshuset, dock i ett något enklare utförande. Vaktmästarbyggnaden inrymde ursprungligen en bostad, ett häkte samt uthuslokaler. Den exteriöra utformningen är i huvudsak intakt sedan byggnadstiden fränsett de två modernt utformade garageportarna i byggnadens södra del.

En välvd stenkällare finns bakom vaktmästarbyggnaden.

Ragunda tingshus med vaktmästarbyggnad och stenkällare bevarar egenarten hos gången tid byggnadsskick och är med hänsyn härtill att anse som synnerligen märklig.

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 1 § lagen (SFS 1988:950) om kulturminnen m m tingshuset i Ragunda med tillhörande vaktmästarbostad och stenkällare för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

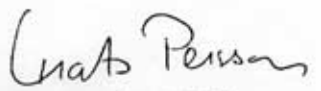
1. Skyddsföreskrifterna omfattar rubricerade byggnaders exteriör samt all fast inredning.
2. Byggnaderna får ej rivras eller flyttas.
3. Byggnaderna får ej till sitt yttre byggas om eller förändras på annat sätt.
4. Byggnadernas planlösning får ej förändras.
5. Befintlig fast inredning som berörs av skyddsföreskrifterna enligt ovan skall bevaras.
6. Underhållsåtgärder som rör byggnaderna skall utföras på sådant sätt att byggnadernas kulturhistoriska värde ej minskas. Innan underhållsåtgärder vidtas enligt ovan skall samråd ske med länsstyrelsen, länsantikvarien, som också lämnar råd och anvisningar i dessa frågor.
7. Det på karta tillhörande dessa skyddsföreskrifter markerat område får ej bli föremål för väsentlig förändring. Såväl ändringar i befintlig bebyggelse som eventuell nybebyggelse får först komma till stånd efter samråd med länsantikvarien.
8. Området kring byggnadsminnet skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär ej förvanskas.

Om ändring av byggnadsminne i strid med skyddsföreskrifterna anses nödvändig för att byggnaderna skall vara till nytta eller sådan ändring i övrigt kan anses vara påkallad av särskilda skäl, kan länsstyrelsen enligt 14 § lagen (SFS 1988:950) om kulturminnen m m meddela tillstånd härtill.

Besvär till kammarrätten i Sundsvall, se bilaga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har länsassessor Boel Hjelm deltagit.

Bo Sjöstedt
tf länsråd

Mats Persson
tf länsantikvarie